

Ulermena oinarri

Aurtengo Nafarroa Oinez antolatzeaz arduratu den Tafallako Garcés de los Fayos ikastolan metodologia berri bati ekin diote, ikasketa guztien oinarri irakurketa bihurtuz. Ulermena da gakoa, testuak ulertuz errealitatea interpretatzen ikas dezaten.

IRATI SARASUA ARABAOLAZA

“IRAKURTZEA EZ DA IDEIAK, ezagutza eta informazioa zuzen-zuzenean jasotzea; irakurleak testua interpretatzen du eta, norbere ezagutzatik, egitasmo intelektualetatik eta sentiberatasunetik abiatuta, testuaren esanahia eraikitzen du”. Horra ikastolako zuzendaritza taldeak azalduko. Oinarri horrekin, garrantzia ematen diote irakurritako testuak aztertzeari. Hots, ulermena dute ardatz nagusi, ikasketarako ezinbesteko abiapuntu dela jakitun.

Duela urtebete inguru, ulermen proba batzuk egin eta emaitzak ikusi ostean Nafarroako Gobernuak irakurketa oinarri zuten proiektu batzuk sustatu zituen. Arazo batzuk medio ekimenak aurrera atera ez ziren arren, Ikastolen Federazioari interesgarriak iruditu zitzaizkion eta horietako bat bereganatu zuen. Hala, Víctor Moreno idazlearen teoriarik oinarritutako prestakuntza jaso zuten iazko ikasturtea hasi aurretik Tafallako irakasleek. Morenoren arabera, irakurtzean zenbait gaitasun landu behar dira eta ikasleei irakurtzen irakatsi behar zaie. Ulermena lantzea da ekimenaren

Ulermena lantzea da ekimenaren xedea eta horretarako ezinbestekoa da sistematikoki lau gaitasun lantzea: identifikatu, interpretatu, antolatu eta balioetsi

xedea eta horretarako ezinbestekoa da sistematikoki lau gaitasun lantzea: identifikatu, interpretatu, antolatu eta balioetsi. “Kontzientzia garrantzitsua eta beharrezkoa da, gauzak egiteko moduari eta arrazoiari errepertatzen zaiolako. Ekintza bakoitza zein helbururi lotuta dagoen jakiten dugu eta hori funtsezkoa da”, diote Garcés de los Fayoseko irakasleek. Alegia, lehen mekanikoago egiten zuten lan, baina orain ikasleak pentsatzera eta

gogoetatzera jartzen dituzte edozein testuren aurrean, iritzi kritikoa sustatuz eta lanerako duten jarreran eraginez. “Ikasketa gaur egun ezin da informazioan oinarritu”, informazio hori eskura daukagu, toki guztietan, eta berau ulertuz eta interpretatuz ondorioak ateratzen jakitea da gakoa.

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan esaterako, errealitatearekin harremanetan jartzen dira eta DBHko koordinatzaile Izaskun Aldaiak dio horrek aukera ematen diela konturatze bertan egiten duten lanak errealitatearekin eta egunerokotasunarekin zerikusia duela, eta ez dela lau pareta artean geratzen: “Egu-

Ayuntamiento de
Tafalla
Tafallako Udala

Zatoz Tafallara,
badira hamaika arrazoi

Goiko irudian, Garcés de los Fayoseko DBHko gazteak, testuen ulermena taldeka lantzen. Behean, ikastolako LHko haurrak.

neroko gaien inguruan egiten dugu lan, gaur egun munduan gertatzen diren gauzen inguruan, telebistan ikusten dituzten horien inguruan. Beraz, hemen ikusten dena errealitatearekin lotzea lortzen dugu”.

Gogoeta prozesua

Metodologia hiru fasetan banatzen da: “Irakurri baino lehen”, “irakurri bitartean” eta “irakurri ondoren”. Bakoitzean gaitasun batzuk lantzen dituzte. Irakurri aurretik

iRUÑAZARRA
TaBERNA • JaTETXeA

Merkaderes kalea, 15 · 31001 IRUÑA (Nafarroa)
 T 948 22 51 67 · info@irunazarra.es · www.irunazarra.org

Kontxako olatuen gainean, bertako produktuenganako arreta bereziarekin

B R A N K A

Eduardo Chillida pasealekua, 13 · Donostia
 ☎ 943 317 096 · Faxes: 943 214 890
 branka@branka-tenis.com
 www.branka-tenis.com

Etxeko fakturak aztertzen

Proiektuari buruz galdetu diogu Beatriz Azkona Garcés de los Fayos ikastolako ikasleari. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan ari da eta honakoa erantzun digu: “Lehen ez genituen gaiak sakonki lantzen, galdera batzuk baino ez genituen erantzun behar eta horrek ez gintuen gauzei buruz pentsatzera eta hausnartzera bultzatzen. Orain, gure inguruan gertatzen den horrekin konparaketak egiteko parada dugu. Gure eguneroko bizitzan beharko ditugun gauzak lantzen ditugu, eta hori oso interesgarria da. Duela hilabete gutxi, adibidez, Iberdrolako faktu-

ra bat eman ziguten, eta hasiera batean zaila izan zen datuak aurkitzea eta sailkatzea. Inoiz ez genuen horrelakorik ikusi, normalean gurasoak direlako etxean horrelako paperak eskuartean izaten dituztenak. Oso ariketa interesgarria izan zen, ikasitakoak gerora lagunduko digula eta balioko digula sentitzen dugulako. Testuak interpretatzen eta ulertzen ikasi dugu, hitzen atzean dauden esanahi esplizitu eta inplizituak arakatzan ditugu eta horretaz guztiaz solastatzen gara, bakoitzak pentsatzen duena agertuz eta argudiatuz”.

aurrezagutzak eta hipotesiak jorratzen dituzte, irakurri bitartean esanahiak eta zalantzak, eta ondoren hainbat eratako galderen erantzuna bilatzen dute.

Lehen, testu bat irakurri eta horri buruzko galderak planteatzen zituzten, baina orain, balorazioek indarra hartu dute. Testu baten aurrean beste jarrera bat izaten ikasten ari dira gazteak. Halaber, irakurri aurreko lanari dagokionez, orain arte Haur Hezkuntzan baino egiten ez zituzten prozedurak berreskuratu dituzte: alegia, ipuina aurkeztea, izenburua, azala, idazlea... aztertuz; zein ezaugarri dituen ikusita, hipotesiak egin ditzakete. Izenburua irakurtzearekin soilik burura datorkiena interesgarria da, lana amaitzean konparatu egin dezaketelako hasieran pentsatzen zutenaren eta benetan istorioak kontaktzen duenaren artean. Lehen, identifikatzeari ematen zioten garrantzia, orain aprobetxatzen da haurrek dakitena balorazioak eta interpretazioak egiteko.

Adin guztietara egokitutako plangintza

Betiko ariketak eta probak egiteaz gain, testu bana lantzen dute hiruhileko eta irakasgai bakoitzean. Testuak Haur Hezkuntzan, Lehen Hezkuntzan eta Bigarren Hez-

kuntzan lantzen dira eta dauden ikasturtearen araberako zailtasuna dute; lehenengo urteetan, adibidez, testu narratiboak baino ez dituzte lantzen. Testuek irakasgaietan lantzen ari direnarekin zerikusia izaten dute, baina baita une horretan gizartean gertatzen denarekin edota egunerokotasuneko egin-beharrekin ere. Bigarren Hezkuntzan esaterako, etxera iristen diren fakturak aztertzen dituzte, edota une horretan bertan munduan dagoen arazoren baten ingurukoak. Eta Haur Hezkuntzan, *Txanogorritxo* bezalako ipuinak: bertan kontatutakoa haurrek euren bizitzarekin lotzen dute eta ongi dagoenaren eta gaizki dagoenaren arteko konparaketa egiten dute, esaterako. Lehen Hezkuntzan argudio testuak lantzen hasten dira, narratiboekin ere jarraitzen duten arren.

Lana bakoitzaren bizipenetatik hasten dela diote Tafallako ikastetxeko irakasleek. “Metodologia honekin, irakaskuntza esanguratsua eta baliogarriagoa izan dadin saiatzen gara”, azaldu digu ikastolako zuzendari Rexu Urrutiak. Gainera, irakurtzeko grina piztea ere ekimenaren asmoen oinarrian dago, noski. Gogorik behintzat ez zaie falta iazko ikasturtean abiatutako bideari jarraitzeko. ■

Galar Sola fruitategia

Merkatu plaza, 47
Tafalla (Nafarroa)
☎ 948 703 718

MARCOS
okindegia

Benetako aitzinako ogia

☎ 943 450 966
Ubarburu pasealekua, 113
Astigarraga (Gipuzkoa)

Tolosako Babarruna

Hoberenak soilik aukeratzen ditugu

☎ 943 650 253
www.tolosakobabarruna.com